

Utlåtande 2008:16 RVI (Dnr 327-5291/2007)

Rapportering av ej verkställda beslut enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen SoL kvartal 3 2007, äldreomsorg

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande
Stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen avseende äldreomsorg godkänns.

Föredragande borgarrådet Ewa Samuelsson anför följande.

Ärendet

Enligt den ändring i socialtjänstlagen 16 kap. 6 f-h §, som infördes 1 juli 2006, är kommunerna skyldiga att anmäla alla gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (SoL) som inte verkställts inom tre månader. Rapportering skall ske till länsstyrelsen, kommunens revisorer och kommunfullmäktige. Rapporteringsskyldigheten gäller även alla avbrott i verkställigheten om beslutet inte har verkställts på nytt inom tre månader från dagen för avbrottet.

De beslut som skall rapporteras är beslut om insatser enligt 4 kap. 1 § SoL inom äldreomsorg, omsorg om funktionshindrade samt individ- och familjeomsorg.

Till kommunfullmäktige skall socialnämnden lämna en statistikrapport över hur många gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § SoL som inte verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut. I rapporten skall anges vilka typer av bistånd dessa beslut gäller samt hur lång tid som förflutit från dagen för respektive beslut. Uppgifterna i rapporten skall vara avidentifierade. Inte heller skall skälen till varför de rapporterade besluten inte är verkställda

framgå. Däremot skall det framgå hur stor del av besluten som gäller kvinnor respektive män. Rapportering skall göras en gång per kvartal.

Ändringen i socialtjänstlagen innebär att en kommun som inte inom skälig tid tillhandahåller bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL som någon är berättigad till enligt beslut av kommunen, åläggs att betala en särskild avgift. Detsamma gäller om kommunen inte inom skälig tid på nytt tillhandahåller biståndet efter det att verkställigheten avbrutits. Sanktionsavgiften tillfaller staten. Det lägsta beloppet för en sanktionsavgift är 10 tkr och det högsta 1 mnkr.

I ärendet redovisas de ej verkställda beslut som stadsdelsnämnderna rapporterat till länsstyrelsen, revisionskontoret och äldreförvaltningen avseende kvartal 3 2007, se *bilaga*.

För kvartal 3 2007 har stadsdelsnämnderna rapporterat totalt 66 beslut som inte hade verkställts inom tre månader. Under perioden har 13 av dessa beslut verkställts, 4 ansökningar har återtagits och 3 ärenden har avslutats varför det vid periodens slut den 30 september 2007 fanns 46 ej verkställda beslut. Av dessa 46 beslut avsåg 44 ansökan om särskilt boende, en ansökan avsåg hemtjänst och en ansökan avsåg kontaktperson. 35 av besluten hade inte verkställts på grund av att den enskilde antingen tackat nej till erbjudande eller haft särskilt önskemål och i 11 fall beror det på resursbrist att besluten inte verkställts.

I tabellen nedan redovisas antalet beslut som inte var verkställda den 30 september 2007 per stadsdelsnämnd samt skälen till att besluten inte verkställts. Uppgifterna inom parentes i totalsummorna anger redovisade uppgifter vid föregående rapportering den 30 juni 2007. Dessutom redovisas antalet ej verkställda beslut per stadsdelsnämnd vid tidigare rapporteringstillfällen kvartal 1 2007 och 2 2007.

Tabell 1. Antal beslut som inte var verkställda vid redovisningsperiodens slut per stadsdelsnämnd

SDN	31/3 2007	30/6 2007	30/9 2007	Enskilde tack- at nej/ väntar på önskat bo- ende/ särskilt önskemål 30/9 2007	Resursbrist 30/9 2007
Bromma	12	10	10	10	
Enskede-Årsta- Vantör	1	2	4	4	
Farsta	2	2	3	3	
Hägersten- Liljeholmen	6	7	4	3	1

Hässelby-Vällingby	6	8	4	4	
Rinkeby-Kista	1	0	0	0	
Kungsholmen	14	13	20	10	10*
Norrmalm	6	3	0	0	
Skarpnäck	3	3	0	0	
Skärholmen	0	0	0	0	
Spånga-Tensta	1	1	0	0	
Södermalm	3	1	0	0	
Älvsjö	1	1	1	1	
Östermalm	0	0	0	0	
TOTALT	56	51	46	35 (47)	11 (4)

**felrapporterade enligt Kungsholmen, i flera fall väntar den enskilde på ett önskat boende*

Beredning

Ärendet har beretts av äldreförvaltningen. Rapportering av ej verkställda beslut har gjorts från samtliga stadsdelsnämnder. Kommunstyrelsens pensionärsråd har tagit del av ärendet den 6 december 2007.

Äldrenämnden godkänner stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut, kvartal 3 2007, och överlämnar rapporteringen till kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsens pensionärsråd har ingen erinran.

Mina synpunkter

I rapporteringen för kvartal 3 2007 har det inte skett några större förändringar i antalet ej verkställda beslut totalt sett sedan kvartal 2 2007. Två stadsdelsnämnder, Hägersten-Liljeholmen och Kungsholmen anger i ett respektive tio fall resursbrist som skäl till att beslut inte verkställts. I Hägersten-Liljeholmen saknas lämplig personal för kontaktmannaskap. Precis som vid de två senaste rapporteringstillfällena har Kungsholmen flest ej verkställda beslut. Vid detta rapporteringstillfälle hade dock antalet beslut som ej verkställts på grund av resursbrist ökat avsevärt jämfört med föregående rapporteringstillfälle. Äldreförvaltningen har varit i kontakt med Kungsholmen som uppger att det tyvärr har blivit feltolkningar i rapporteringen. Flertalet av de beslut som angetts som resursbrist har inte verkställts på grund av att den enskilde väntar på ett önskat

boende. Då rapportering redan gjorts till länsstyrelsen har dock inga korrigeringar gjorts i denna sammanställning.

Det är positivt att allt färre stadsdelsnämnder anger resursbrist som skäl till att beslut inte verkställts. Samtidigt förutsätter jag att berörda stadsdelsnämnder snarast vidtar åtgärder så att beslut om beviljade insatser kan verkställas inom rimlig tid.

Fem stadsdelsnämnder, Norrmalm, Rinkeby-Kista, Skärholmen, Spånga-Tensta och Östermalm, har glädjande nog rapporterat att de inte har några ej verkställda beslut under perioden, vilket är en ökning jämfört med förra kvartalet.

Det faktum att den enskilde väljer att vänta på ett önskat boende innebär att många beslut inte kan verkställas inom tre månader. Ur rättslig synpunkt är detta självfallet inte tillfredsställande. Samtidigt är det viktigt att den enskildes önskemål om särskild adress ska tillgodoses så långt det är möjligt.

Vid halvårsskiftet i år införs kundval för vård- och omsorgsboenden i staden. Det innebär att stadens vård- och omsorgsboenden tydligare kommer att betraktas som en resurs för alla stadens äldre. Efterfrågan kommer att bli styrande för stadens äldreboendeplanering och för enskilda utförares etablering.

Enligt nu gällande riktlinjer ska bifall ges på ansökan om vård- och omsorgsboende men avslag ges på önskad adress i de fall beslutet inte bedöms kunna verkställas inom skälig tid. Riktlinjerna kan dock komma att revideras i samband med att kundval införs i särskilda boendeformer 2008. Den som inte omedelbart kan beredas plats i önskat boende ska kunna ställa sig i kö och i väntan på ledig plats bo kvar hemma eller tillfälligt flytta in på annat boende.

Bilaga

Statistikrapport av stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (SoL), kvartal 3 2007.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden *Roger Mogert* (s) och *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

Vi anser att det behövs en ordentlig genomlysning av vilka kvalitetsfaktorer som gör att vissa vård- och serviceboenden är mer attraktiva än andra, och som medför att ganska många äldre i vissa stadsdelar tackar nej till erbjudet boende. Självklart bör en sådan undersökning göras i nära samverkan med de äldre som söker särskilt boende, de som redan bor i sådant boende samt med anhöriga och pensionärsråden. Vi menar

att det vore mycket bättre att satsa stadens resurser på att höja kvaliteten på våra befintliga kommunala vård- och omsorgsboenden än att ödsla pengar på onödig administration i form av centralstyrda upphandlingar.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

Stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen avseende äldreomsorg godkänns.

Stockholm den 6 februari 2008

På kommunstyrelsens vägnar:
KRISTINA AXÉN OLIN

Ewa Samuelsson

Anette Otteborn

Särskilt uttalande gjordes av *Carin Jämtin, Tomas Rudin, Roger Mogert och Teres Lindberg* (alla s), *Stefan Nilsson* (mp) och *Ann-Margarethe Livh* (v) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (s) och (v) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

I ärendet redovisas de ej verkställda beslut som stadsdelsnämnderna rapporterat till Länsstyrelsen, revisionskontoret och äldreförvaltningen avseende kvartal 3 2007, se *bilaga*.

För kvartal 3 2007 har stadsdelsnämnderna rapporterat totalt 66 beslut som inte hade verkställts inom tre månader. Under perioden har 13 av dessa beslut verkställts, 4 ansökningar har återtagits och 3 ärenden har avslutats varför det vid periodens slut den 30 september 2007 fanns 46 ej verkställda beslut. Av dessa 46 beslut avsåg 44 ansökan om särskilt boende, en ansökan avsåg hemtjänst och en ansökan avsåg kontaktperson. 35 av besluten hade inte verkställts på grund av att den enskilde antingen tackat nej till erbjudande eller haft särskilt önskemål och i 11 fall beror det på resursbrist att besluten inte verkställts.

I tabellen nedan redovisas antalet beslut som inte var verkställda den 30 september 2007 per stadsdelsnämnd samt skälen till att besluten inte verkställts. Uppgifterna inom parentes i totalsummorna anger redovisade uppgifter vid föregående rapportering den 30 juni 2007. Dessutom redovisas antalet ej verkställda beslut per stadsdelsnämnd vid tidigare rapporteringstillfällen kvartal 1 2007 och 2 2007.

Tabell 1. Antal beslut som inte var verkställda vid redovisningsperiodens slut per stadsdelsnämnd

SDN	31/3 2007	30/6 2007	30/9 2007	Enskilde tack- at nej/ väntar på önskat bo- ende/ särskilt önskemål 30/9 2007	Resursbrist 30/9 2007
Bromma	12	10	10	10	
Enskede-Årsta- Vantör	1	2	4	4	
Farsta	2	2	3	3	
Hägersten- Liljeholmen	6	7	4	3	1
Hässelby- Vällingby	6	8	4	4	
Rinkeby-Kista	1	0	0	0	
Kungsholmen	14	13	20	10	10*
Norrmalm	6	3	0	0	
Skarpnäck	3	3	0	0	

Skärholmen	0	0	0	0	
Spånga-Tensta	1	1	0	0	
Södermalm	3	1	0	0	
Älvsjö	1	1	1	1	
Östermalm	0	0	0	0	
TOTALT	56	51	46	35 (47)	11 (4)

**felrapporterade enligt Kungsholmen, i flera fall väntar den enskilde på ett önskat boende*

BEREDNING

Ärendet har beretts av äldreförvaltningen. Rapportering av ej verkställda beslut har gjorts från samtliga stadsdelsnämnder. Kommunstyrelsens pensionärsråd har tagit del av ärendet den 6 december 2007.

Äldrenämnden

Äldrenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 18 december 2007 att

1. godkänna stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut, kvartal 3 2007, samt att
2. överlämna stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut till kommunfullmäktige.

Äldreförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 2 november 2007 har i huvudsak följande lydelse.

I rapporteringen för kvartal 3 2007 har det inte skett några större förändringar i antalet ej verkställda beslut totalt sett sedan kvartal 2 2007. Två stadsdelsnämnder, Hägersten-Liljeholmen och Kungsholmen anger i 1 respektive 10 fall resursbrist som skäl till att beslut inte verkställts. I Hägersten-Liljeholmen saknas lämplig personal för kontaktmannaskap. Precis som vid de två senaste rapporteringstillfällena har Kungsholmen flest ej verkställda beslut. Vid detta rapporteringstillfälle hade dock antalet beslut som ej verkställts på grund av resursbrist ökat avsevärt jämfört med föregående rapporteringstillfälle. Äldreförvaltningen har varit i kontakt med Kungsholmen som uppger att det tyvärr har blivit feltolkningar i rapporteringen. Flertalet av de beslut som angetts som resursbrist har inte verkställts på grund av att den enskilde väntar på ett önskat boende. Då rapportering redan gjorts till länsstyrelsen har äldreförvaltningen valt att inte göra några korrigeringar i denna sammanställning. Fem stadsdelsnämnder, Norrmalm, Rinkeby-Kista, Skärholmen, Spånga-Tensta och Östermalm har rapporterat att de inte har några beslut som inte verkställts under perioden.

Det faktum att den enskilde väljer att vänta på ett önskat boende innebär att många beslut inte kan verkställas inom tre månader. Ur rättslig synpunkt är detta självfallet

inte tillfredsställande. Samtidigt är det viktigt att den enskildes önskemål om särskild adress ska tillgodoses så långt det är möjligt. Vid ansökningstillfället är det viktigt att den enskilde informeras om vilken kötid som kan bli aktuell till önskat boende. Om beslutet inte kan verkställas inom tre månader ska den enskilde erbjudas ett alternativt boende. Precis som vid all handläggning är det viktigt att all information och alla åtgärder som vidtas i ärendet dokumenteras.

Enligt nu gällande riktlinjer ska bifall ges på ansökan om vård- och omsorgsboende men avslag ges på önskad adress i de fall beslutet inte bedöms kunna verkställas inom skälig tid. Riktlinjerna kan dock komma att revideras i samband med att kundval införs i särskilda boendeformer 2008.